

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lukáše Hloucha v právní věci žalobce: **V. S. N.**, zastoupen Mgr. Petrem Dvořákem, advokátem se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 11. 2021, č. j. 60 Az 54/2021-44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (stěžovatel) se kasační stížností domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 11. 2021, č. j. 60 Az 54/2021-44, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ze dne 11. 8. 2021, č. j. OAM-11/LE-VL17-HA13-2021, jímž žalovaný neudělil stěžovateli mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Ze správního spisu vyplývá, že rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje ze dne 28. 1. 2021, č. j. KRPS-19489-52/ČJ-2021-010023, bylo stěžovateli dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 a 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, na 4 roky (jednalo se již o třetí správní vyhoštění stěžovatele). Zároveň byl stěžovatel rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje ze dne 27. 1. 2021, č. j. KRPS-19489-33/ČJ-2021-010023, zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b), c) a e) zákona o pobytu cizinců za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 50 dnů od okamžiku omezení osobní svobody.

[3] Stěžovatel následně dne 30. 1. 2021 požádal v zařízení pro zajištění cizinců podle § 3 odst. 1 zákona o azylu o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany sdělil, že je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky,

je buddhista a bez politického přesvědčení. Stěžovatel je svobodný, má dceru S. K. (nar. X), českou státní občanku. Jeho zdravotní stav je dobrý. Stěžovatel žije v ČR od roku 2001, od té doby byl ve Vietnamu pouze v roce 2010 na návštěvě své babičky. Ve Vietnamu neměl žádné problémy, nebyl ani trestně stíhán, ale chtěl by žít v ČR, neboť zde již dlouhou dobu žije jeho otec (který má rovněž české státní občanství). Stěžovatel v roce 2001 žádal v ČR o udělení azylu, ten mu však udělen nebyl. Od roku 2006 měl v ČR povolení k trvalému pobytu, které mu žalovaný v roce 2016 zrušil, stěžovatel se snažil bránit i u soudu, ale neuspěl. V ČR tak pobývá nelegálně. Stěžovatel měl problémy s matkou své dcery kvůli otcovství nezletilé. Stěžovatel přispíval na výchovu své nezletilé dcery 14 let, nicméně poslední dva roky není s ní ani s její matkou v žádném kontaktu. Stěžovatelova dcera neumí vietnamsky, proto se s ní dorozumíval vždy prostřednictvím někoho, kdo ovládá jak český, tak vietnamský jazyk. O mezinárodní ochranu stěžovatel požádal z toho důvodu, že by chtěl zůstat v ČR, neboť zde žije 20 let a má zde dceru i otce.

[4] Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí neshledal důvody uvedené stěžovatelem v řízení o udělení mezinárodní ochrany relevantními z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný konstatoval, že důvodem žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany je pouze legalizace jeho pobytu na území ČR, kterou je však třeba řešit prostřednictvím institutů zakotvených v zákoně o pobytu cizinců. Existence rodinných vazeb stěžovatele na území ČR není důvodem hodným zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu ani důvodem pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. d) téhož zákona.

[5] Rovněž krajský soud ve shora uvedeném rozsudku konstatoval, že stěžovatele k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedla snaha legalizovat si pobyt v ČR, což samo o sobě není důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku stěžovatele, dle níž by došlo k porušení jeho práva na soukromý a rodinný život ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP), neboť má nezletilou dceru, českou státní občanku. Krajský soud připomněl, že rozhodující je, že stěžovatel se svou dcerou není nejméně 2 roky ve vůbec žádném kontaktu. Neudělením mezinárodní ochrany stěžovateli proto nedojde k porušení jeho práva na soukromý či rodinný život. Stěžovatel může nadále přispívat na výživné své dcery i ze země původu. Pokud jde o zcela obecně přdestřené obavy stěžovatele z možnosti pronásledování po jeho návratu do země původu, i tímto se v napadeném rozhodnutí žalovaný zabýval. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nemá žádné politické přesvědčení, nekritizoval vládu a nikdy neměl problémy s vietnamskými státními orgány, není důvod, proč by se o něj tyto orgány po jeho návratu do Vietnamu zajímaly. Krajský soud proto žalobu zamítl.

[6] V kasační stížnosti (jejím doplnění) stěžovatel namítá, že krajský soud nedostatečně přezkoumal činnost žalovaného, který nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Žalovaný neshromáždil dostatečné ani aktuální podklady nezbytné pro posouzení žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany, přičemž krajský soud se nedostatečnou aktivitou žalovaného nezabýval. Stěžovatel konstatoval, že dostatečně „*vyložil důvod své obavy, když sdělil, že nechce bojovat*“, a odkázal na Příručku Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky k postupům a kritériím pro určování postavení uprchlíka. Stěžovatel je přesvědčen, že žalovaný i krajský soud pochybili, když stěžovateli neudělili doplňkovou ochranu pro jeho nedostatečná tvrzení, aniž by sami byli aktivní a zjistili skutkový stav

pokračování

věci. Skutečnosti, které stěžovatel uváděl, jsou dle něj důvodem pro udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany, nicméně žalovaný i krajský soud je vyhodnotili zcela v rozporu s jejich významem. Žalovaný i krajský soud zlehčovali komplikovanost situace v zemi původu stěžovatele a zcela opomněli relevantní skutečnosti. Dle stěžovatele krajský soud své rozhodnutí dostatečně neodůvodnil, řádně nevypořádal námitky uplatněné v žalobě a nezabýval se skutečným stavem věci. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že žalobou napadené rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu se zákonem. Žalovaný dostatečně podložil svůj závěr o nemožnosti udělení mezinárodní ochrany stěžovateli v žádné z jejích forem relevantními informacemi o zemi původu. V průběhu správního řízení žalovaný aktivně zjišťoval skutkový stav věci. Stěžovatel žádné další návrhy na doplnění neměl a jím předložené písemnosti žalovaný zařadil do spisu. Krajský soud posoudil veškerá stěžovatelova tvrzení a své úvahy dostatečným způsobem odůvodnil. Z obsahu rozhodnutí či vydaného rozsudku nevyplývá, že by důvody stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu byly nějakým způsobem bagatelizovány. Stěžovatel ani nebyl v průběhu správního či soudního řízení zkrácen na svých právech, přičemž jeho námitkami se dostatečně zabýval již krajský soud. Žalovaný odkázal na své rozhodnutí a na rozsudek krajského soudu a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro nepřijatelnost odmítl, případně aby ji jako nedůvodnou zamítl.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.); je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístež změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele*.

[10] Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti dostatečné argumenty svědčící pro její přijatelnost.

[11] Nejvyšší správní soud především konstatuje, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky zůstaly ve zcela obecné rovině. Stěžovatel nespecifikoval, jaké konkrétní skutečnosti podstatné pro řízení nebyly žalovaným zjištěny, ač zjištěny být měly, případně jaké skutečnosti žalovaný i krajský soud vyhodnotili v rozporu s jejich významem. Není ani zřejmé, v čem stěžovatel shledává nedostatečnou procesní aktivitu žalovaného. Stejně tak není ze stěžovatelových námitek patrné, s kterými konkrétními žalobními body se krajský soud neměl vypořádat a které své závěry odůvodnil nedostatečně. Tvrzení stěžovatele v odůvodnění kasační stížnosti (formulovaném jeho zástupcem), že „*vyložil důvod své obavy, když sdělil, že nechce bojovat*“, se navíc zjevně vůbec nevztahuje na nyní posuzovanou věc.

[12] Stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl v podstatě žádné skutečnosti, které by mohly alespoň potenciálně naplňovat důvody pro udělení azylu dle § 12 až § 14 zákona o azylu ani pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a nebo § 14b téhož zákona.

[13] Jediné, co bylo třeba zvážit z hlediska možných důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, je, zda by vycestování stěžovatele nebylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR vyplývajícími z čl. 8 EÚLP, tedy zda by nepředstavovalo nepřiměřený zásah do jeho práva na respektování soukromého a rodinného života v ČR, neboť na území ČR žije stěžovatelův otec a jeho (v době rozhodování žalovaného i krajského soudu nezletilá) dcera, přičemž oba jsou státními občany ČR (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, či ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28, publ. pod č. 2836/2013 Sb. NSS). V této souvislosti je třeba vytknout žalovanému, že k této otázce pouze konstatoval, že „*existence soukromých a rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě*“, což odporuje dikci § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu i k ní se vztahující judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2022, č. j. 5 Azs 82/2020-64). Pochybení žalovaného však napravil krajský soud, který možné důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu z pohledu osobních a rodinných vazeb stěžovatele na území ČR vzhledem ke zjištěným skutečnostem alespoň stručně zhodnotil. S tímto posouzením krajského soudu Nejvyšší správní soud souhlasí.

[14] Stěžovatel při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu konstatoval, že se svou dcerou, která v té době byla ve věku blízkému zletilosti, nebyl již dva roky v žádném kontaktu, což nesvědčí o dostatečné intenzitě vazeb mezi stěžovatelem a jeho dcerou. Z ničeho ani neplyne, že by stěžovatelova dcera na něm byla existenčně závislá, ze správního spisu naopak vyplývá, že stěžovatel určitou dobu neplnil vůči své dceři vyživovací povinnost a dluh na výživném vyrovnal až v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany. Ve vztahu ke svému otci stěžovatel nic konkrétního nesdělil. Nelze proto konstatovat, že by již nutnost samotného vycestování stěžovatele byla v rozporu

pokračování

s čl. 8 EÚLP či s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, tedy s nejlepším zájmem jeho (v době rozhodování žalovaného i krajského soudu nezletilé) dcery.

[15] Pokud jde o důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, zákonodárce zvolil kombinaci neurčitého právního pojmu případ hodný zvláštního zřetele a následného správního uvážení (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, publ. pod č. 375/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, publ. pod č. 3200/2015 Sb. NSS). Na jeho udělení není právní nárok. Správní soudy přezkouvávají v souladu s § 78 odst. 1 druhou větou s. ř. s. posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu žalovaným pouze z toho hlediska, zda žalovaný nepřekročil meze svého správního uvážení či zda jej nezneužil (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48), nemohou však jeho uvážení bez dalšího nahradit vlastní úvahou. Smysl humanitárního azylu spočívá v tom, že žalovaný má možnost poskytnout azyl i v situacích, na něž důvody uvedené v § 12 a § 13 zákona o azylu nedopadají. Může tak reagovat na takové situace, které v době přijímání zákona o azylu nebyly jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu předvídatelné a v nichž by bylo přesto nehumánní azyl neposkytnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Žalovaný sice v souvislosti s osobními a rodinnými vazbami stěžovatele v ČR opět pouze lakonicky konstatoval, že nepředstavují důvod pro udělení humanitárního azylu, Nejvyšší správní soud ovšem vzhledem k výše uvedeným okolnostem v dané souvislosti neshledal v rozhodnutí žalovaného ani v rozsudku krajského soudu pochybení, jež by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[16] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v posuzované věci neshledal žádné zásadní pochybení krajského soudu, jež by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny stěžovatelem uplatněné námitky. Nejvyšší správní soud tedy nezjistil žádný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[17] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 9. února 2023

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu